

Sygn. akt VIII U 848/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy **C. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania C. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 7 marca 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

Sygnatura akt: VIII U 848/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07.03.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w G. odmówił C. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), tj. udowodnienie jedynie 11 lat i 4 miesięcy i 24 dni pracy w warunkach szczególnych w miejsce wymaganych 15 lat.

Pozwany organ rentowy nie uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 03.03.1977 - 30.04.1986 jako pracy w szczególnych warunkach. W ocenie organu rentowego, w oparciu o dokumenty dostarczone z archiwum nie można z całą pewnością ustalić, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku w szczególnych warunkach. Z dokumentów wynika, że wnioskodawca pracował jako monter - mechanik pojazdów samochodowych, mechanik maszyn budowlanych. Przepisy Rozporządzenia i przepisy branżowe przewidują prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych i szynowych i stanowisko mechanik samochodowy, stale wykonujący prace w kanałach remontowych.

Od tej decyzji odwołał się wnioskodawca i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie prawa do wnioskowanej emerytury poprzez uznanie spornego okresu pracy jako okresu pracy w szczególnych warunkach. W

uzasadnieniu ubezpieczony podał, że w tym okresie pracował jako mechanik sprzętu ciężkiego stacjonującego poza halą, naprawiał sprzęt w terenie, na placu bazy lub na budowach we wszelkich warunkach pogodowych. Wyjątkowo wykonywał naprawy na hali w kanałach rewizyjnych.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu powołał się na argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji.

Pismem z dnia 30.06.2013 r. (k.14 akt sprawy) ubezpieczony podał przyczyny uchybienia terminu do wniesienia odwołania, podnosząc że w dacie utrzymania decyzji przebywał w szpitalu, decyzję odebrała żona, która nie pamięta daty doręczenia przesyłki.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony C. W., urodzony (...), w dniu 03.01.2013 r. złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

Niesporne, ponadto wniosek – k. 1-2 plik III akt ubezpieczeniowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 25 lat, 10 miesięcy i 3 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 11 lat, 4 miesiące i 24 dni dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Nadto, ubezpieczony nie jest członkiem OFE, rozwiązał stosunek pracy, ukończył 60 lat.

Z uwagi na powyższe, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

Vide: karta przebiegu zatrudnienia –k. 81 plik III akt ubezp., decyzja -k. 82 akt ubezp., odwołania – k. 2 akt sprawy)

C. W. w okresie od 03.03.1977 r. do 30.04.1986 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowiskach monter-mechanik pojazdów samochodowych, mechanik maszyn budowlanych.

W powyższym okresie wykonywał prace mechanika przy naprawie ciężkich maszyn budowlanych tj.: spycharek, betoniarek, koparek, dźwigów. Ubezpieczony jeździł pogotowiem technicznym i dokonywał napraw ciężkiego sprzętu budowlanego w terenie, bezpośrednio na budowach, w każdych warunkach pogodowych. Ubezpieczony również wyjątkowo dokonywał napraw w warsztacie, w kanałach rewizyjnych w razie awarii samochodu-pogotowia technicznego, którym jeździł.

(dowód: dokumenty w aktach osobowych, w tym świadectwo pracy, umowa o pracę, angaże, pisma o kwalifikacjach zawodowych – k. 25 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego – k. 32-33 akt sprawy oraz świadków J. Ł., E. U. -k.32-33 akt sprawy)

Zaskarżona decyzja z dnia 07.03.2013 r. została wysłana do ubezpieczonego listem zwykłym. Przesyłkę zawierającą decyzję odebrała żona ubezpieczonego.

Odwołanie od decyzji zostało wysłane z uchybieniem terminu i wpłynęło do pozwanego w dniu 06.05.2013 r.

Ubezpieczony w miesiącu marcu oraz od 06 do 15 kwietnia 2013 r. przebywał w szpitalu i nie był w tym czasie zdolny do sporządzenia odwołania w przepisany terminie.

(vide: wypis ze szpitala- k. 31 akt sprawy, zeznania M. W., ubezpieczonego – 32-33 akt sprawy, pismo pozwanego z dnia 26.06.2013 r. w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został potwierdzony

w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, w szczególności w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach rentowych i osobowych ubezpieczonego. Sąd oparł się ponadto na zeznaniach świadków oraz samego ubezpieczonego. Dokonując analizy i oceny zeznań bezpośrednio w toku rozprawy Sąd orzekający uznał zeznania świadków i ubezpieczonego za wiarygodne. Zeznania te są wyczerpujące, wzajemnie się uzupełniają i korelują z dokumentami osobowymi skarżącego.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozważenia czy przedstawione dowody są wystarczające dla uznania, iż praca wykonywana przez skarżącego w spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostawało natomiast, że wnioskodawca spełnia pozostałe kryteria prawa do świadczenia, tj. ukończył 60 lat, legitymuje się wymaganym okresem ogólnego stażu pracy, nie jest członkiem OFE.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1. legitymują się okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
2. mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
3. nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Przepis art. 32 ust 2 zaś stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.)-/zwane dalej rozporządzeniem RM z 07.02.1983 r./ Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym

stanowisku pracy, przy czym te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Wskazać należy, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale XIV (Prace różne) pod poz. 16 wskazano jako prace w warunkach szczególnych „prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”. W zarządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 05.09.1988r. w wykazie A, dziale XIV, poz. 16, pkt. 1 wykazano stanowisko: „mechanik samochodowy stale wykonujący prace w kanałach remontowych”. Wskazać należy, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. w dziale XIV pod poz.14 wskazano jako prace w warunkach szczególnych prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd zważył, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby ubezpieczony w okresie pracy od 03.03.1977 r. do 30.04.1986 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach odpowiadające charakterem i zakresem pracy wskazanej w wykazie A, w dziale XIV pod poz. 16 czy 14 załącznika do przywołanego wyżej Rozporządzenia.

Należy przypomnieć, iż zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia RM okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.01.2012 r. (sygn. III AUa 1434/11, LEX nr 1111998) : Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez pracownika stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W związku z powyższym należy zauważyć, iż z materiału dowodowego w sprawie nie wynika, aby w spornym okresie zatrudnienia ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace mechanika w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych, w szczególności brak wystarczającego materiału dowodowego, aby uznać, że wykonywał prace w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wręcz przeciwnie z zeznań samego ubezpieczonego oraz świadków wynika, że pracował przede wszystkim poza kanałami, w terenie, naprawiając ciężki sprzęt budowlany na budowach, tj.: tam gdzie się on znajdował. Ubezpieczony dojeżdżał do miejsca naprawy w ramach pogotowia technicznego, którego był członkiem. Ubezpieczony i świadkowie zeznali natomiast, że na hali, w kanałach remontowych pracował sporadycznie, w razie konieczności naprawy rzeczonoego pogotowia technicznego.

Nadto materiał dowodowy nie dostarcza również danych, że naprawy dotyczyły tylko silników, tj.: pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych zgodnie z charakterem pracy w szczególnych warunkach na stanowisku wymienionym w wykazie A, w dziale XIV pod poz. 14 załącznika do przywołanego wyżej Rozporządzenia, która to praca nie musi być wykonywana w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z materiału dowodowego- zeznań świadków i ubezpieczonego wynika, że wnioskodawca wykonywał wszelkie prace mechaniczno- naprawcze dotyczące całych urządzeń budowlanych, nie tylko ich silników.

Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne, posiadają oni odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy, na podobnych stanowiskach. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować ich wiarygodność. Treść zeznań znajduje również odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji, w szczególności świadectwach pracy ubezpieczonego i przedłożonych angażach, a nadto koresponduje z treścią zeznań samego ubezpieczonego. Ubezpieczony i świadkowie opisali charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w spornych okresach, który jednak nie odpowiada stanowiskom wskazanym w rozporządzeniu dotyczącym pracy w szczególnych warunkach.

Sąd pragnie na marginesie zauważyć, iż z materiału dowodowego wynika niewątpliwie, że praca wykonywana przez ubezpieczonego była pracą ciężką, w trudnych warunkach pogodowych, wymagającą znacznej siły psychofizycznej, z narażeniem na utratę zdrowia, jednakże nie jest ona zgodna z charakterem pracy w szczególnych warunkach, której wykonywanie przez okres prawem przepisany uprawnia do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie zaliczył do stażu pracy spornego okresu od 03.03.1977 r. do 30.04.1986 r. w Przedsiębiorstwie (...) w G., wobec czego staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest krótszy niż wymagany ustawą, a ubezpieczony nie spełnił wszystkich wymogów do przyznania mu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

Sąd nadto uznał przyczyny wskazane przez ubezpieczonego za usprawiedliwiające uchybienie terminowi do złożenia odwołania i uzasadniające przywrócenie tego terminu i rozpoznanie meritum sprawy.

W konkluzji z przytoczonych względów i argumenty podnoszone powyżej Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i cytowanych wyżej regulacji, w pkt I wyroku oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek